

Erkki Papunen

Valtioneuvoston asetus elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisista sosiaali- ja terveysalan valtionavustuksista vuosina 2021-2025 annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n muuttamisesta

Asian tausta ja nykytila

Suomen kestävä kasvun ohjelmalla (Valtioneuvoston julkaisuja 2021:52, julkaistu 27.5.2021) tuetaan hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä kasvua. Ohjelma vauhdittaa kilpailukykyä, investointeja, osaamistason nousua sekä tutkimusta, kehitystä ja innovaatioita.

Ohjelman tavoitteena on:

- vähentää kasvihuonekaasupäästöjä
- kasvattaa tuottavuutta
- nostaa työllisyysastetta
- nopeuttaa hoitoon pääsyä
- edistää alueellista, sosiaalista ja sukupuolten tasa-arvoa.

Ohjelma jakautuu neljään pilariin:

- 1) Vihreä siirtymä tukee talouden rakennemuutosta ja hiilineutraalia hyvinvointiyhteiskuntaa
- 2) Digitalisaation ja datatalouden avulla vahvistetaan tuottavuutta ja tuodaan palvelut kaikkien saataville
- 3) Työllisyysasteen ja osaamistason nostaminen kestävä kasvun vauhdittamiseksi
- 4) Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuuden vahvistaminen ja kustannusvaikuttavuuden lisääminen.

Kestävä kasvun ohjelman rahoitus tulee EU:n kertaluonteisesta elpymisvälineestä (Next Generation EU). Elpymisväline jakaantuu seitsemään ohjelmaan, joista elpymis- ja palautumistukiväline (RRF) on kooltaan ylivoimaisesti suurin. Jäsenvaltion on esitettävä kansallinen elpymis- ja palautumissuunnitelma (RRP), jotta se voi saada elpymis- ja palautumistukivälineen rahoitusta. Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelma on osa Suomen kestävä kasvun ohjelmaa.

Sosiaali- ja terveysministeriön vastuulla Suomen kestävä kasvun ohjelmassa on erityisesti pilari 4, minkä puitteissa kanavoitavaa rahoitukseen on suunniteltu käytettäväksi vuosien 2021–2025 määrärahaa yhteensä 348 miljoonaa euroa. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriön vastuulla on osin pilari 3, jonka puitteissa kanavoitavaan rahoitukseen on suunniteltu käytettäväksi vuosien 2022–2024 määrärahaa yhteensä 33 miljoonaa euroa, josta 12 miljoonaa euroa on vuoden 2024 II lisätalousarvioesityksessä työ- ja elinkeinoministeriön momentilta 32.30.41 peruutetun määrärahan uudelleenbudjetointia sosiaali- ja terveysministeriön momentille. Molempien pilarien sosiaali- ja terveysministeriön kautta kanavoitava rahoitus tulee valtion talousarvion momentilta 33.60.61 Elpymis- ja palautumissuunnitelman rahoitus sosiaali- ja terveydenhuoltoon (siirtomääräraha 3 v).

Momentille 33.60.61 varatun määrärahan puitteissa myönnetään valtionavustuksia ja tehdään hankintoja. Valtionavustuslain (688/2001) 8 §:n nojalla on säädetty, että tarkempia säännöksiä lain soveltamisalaan kuuluvan valtionavustuksen talousarvion mukaisesta myöntämisestä, maksamisesta ja käytöstä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetusta elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisista sosiaali- ja terveysalan valtionavustuksista vuosina 2021–2025 sovelletaan valtion talousarvion momentilta 33.60.61 myönnettäviin valtionavustuksiin.

Erkki Papunen

Pilarin 4 päätavoitteena on purkaa covid-19-pandemian aiheuttamaa sosiaali- ja terveydenhuollon hoito-, kuntoutus- ja palveluvelkaa, nopeuttaa hoitoon pääsyä pysyvästi koko maassa ottamalla käyttöön uusia toimintatapoja sekä edistää sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen toteutumista. Pilari 4 sisältää yhden uudistuksen ja neljä sosiaali- ja terveysministeriön vastuulla olevaa investointia, jotka muodostavat toisiaan tukevan kokonaisuuden:

- P4C1R1 Uudistus 1. Osana sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelua edistetään hoitotakuun toteutumista;
- P4C1I1 Investointi 1. Edistetään hoitotakuun toteutumista ja puretaan koronavirustilanteen aiheuttamaa palveluvelkaa;
- P4C1I2 Investointi 2. Vahvistetaan ennaltaehkäisyä ja terveysongelmien varhaista tunnistamista;
- P4C1I3 Investointi 3. Vahvistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta tukevaa tietopohjaa ja vaikuttavuusperusteista ohjausta sekä
- P4C4I4 Investointi 4. Otetaan käyttöön sosiaali- ja terveydenhuollon digitaaliset innovaatiot.

Pilarin 3 päätavoitteena on työllisyysasteen ja osaamistason nostaminen kestäväen kasvun vauhdittamiseksi. Sosiaali- ja terveysministeriö osallistuu pilarin 3 toteuttamiseen seuraavien kokonaisuuksien osalta:

- P3C1R2 Uudistus 2. Työttömyyspäivärahan lisäpäivien (ns. eläkeputken) poistaminen sekä
- P3C1I1 Investointi 1. Työkyvyn, tuottavuuden ja työhyvinvoinnin kehittäminen.

Suomen kestäväen kasvun ohjelman rahoitus pohjautuu elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2021/241 (12.2.2021). Laissa Euroopan unionin elpymis- ja palautumistukivälineen hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta (537/2022) säädetään tukivälineen varoilla rahoitettavia hankkeita koskevien tukien myöntämisestä, maksamisesta sekä hankkeiden hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta.

Asian valmistelu

Asetusmuutos on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä virkatyönä.

Asetusmuutoksen luonnos oli lausuntokierroksella 13.6.–8.8.2024.

Seuraavat tahot toimittivat ministeriölle lausuntonsa asetusmuutoksen luonnoksesta:

Annettujen lausuntojen perusteella...

Vaikutukset

Kyseessä on teknisluonteinen muutos asetuksen soveltamisalaan, joten sillä ei ole arvioitu olevan itsenäisiä vaikutuksia.

Säännöskohtaiset perustelut

1 §

Soveltamisala

Erkki Papunen

Voimassa olevan asetuksen mukaan asetusta sovelletaan valtion talousarvion momentille 33.60.61 (Elpymis- ja palautumissuunnitelman rahoitus sosiaali- ja terveydenhuoltoon) otetusta määrärahasta hyvinvointialueelle, kunnalle, kuntayhtymälle ja yleishyödylliselle yhteisölle vuosina 2021–2025 myönnettävien valtionavustusten myöntämiseen, maksamiseen ja käyttöön.

Asetusmuutoksessa soveltamisalaan ehdotetaan lisättäväksi HUS-yhtymä, jolloin asetusta sovellettaisiin valtion talousarvion momentille 33.60.61 otetusta määrärahasta hyvinvointialueelle, kunnalle, kuntayhtymälle, HUS-yhtymälle ja yleishyödylliselle yhteisölle vuosina 2021–2025 myönnettävien valtionavustusten myöntämiseen, maksamiseen ja käyttöön.

Myös HUS-yhtymälle on tietyiltä osin tarkoituksenmukaista myöntää Suomen kestäväen kasvun ohjelman mukaista valtionavustusta. HUS-yhtymässä tehtävillä toimenpiteillä voidaan osaltaan vaikuttaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuuden vahvistamiseen ja kustannusvaikuttavuuden lisäämiseen sekä työllisyysasteen ja osaamistason nostamiseen kestäväen kasvun vauhdittamiseksi. Avustuksen myöntäminen HUS-yhtymälle on tarkoituksenmukaista erityisesti pilarin 4 investoinnissa 3, jossa vahvistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta tukevaa tietopohjaa ja vaikuttavuusperusteista ohjausta sekä pilarin 3 mielenterveyttä ja työkykyä tukevissa toimenpiteissä, joita toteutetaan vuoden 2024 II lisätalousarvioesityksessä työ- ja elinkeinoministeriöltä sosiaali- ja terveysministeriölle siirrettäväksi esitetyllä määrärahalla. Muilta osin HUS-yhtymä voi osallistua ohjelman mukaisten toimenpiteiden toteuttamiseen hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin hallinnoimien hankkeiden kautta.

Voimaantulo

Asetusmuutoksen on tarkoitus tulla voimaan 1.9.2024 alkaen.